

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Kiadó :
Az Országos Erdészeti-Egyesület.

Szerkesztő :
Bedő Albert.

Megjelenik minden hónapban.

Huszonhatodik évfolyam. IX. füzet. 1887. Szeptember hó.

Előfizetési díj egy évre 8 frt. Az Országos Erdészeti-Egyesület azon alapító tagjai, kik legalább 150 frt alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is a 8 frt évi tagsági díj fejében, ingyen kapják. Oly alapító tagok, kik 150 frtnál kevesebbet alapítottak 3 frt kedvezményi árért járathatják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapesten, Lipótváros, Alkotmány-utca, 10. sz., II. emelet.

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltetnek.

Gróf Tisza Lajos elnöki beszéde az Országos Erdészeti Egyesület 1887. évi közgyűlésén.

Tisztelt közgyűlés! Midőn van szerencsém az egyes hatóságok küldötteit, valamint a t. egyesületi tagokat üdvözölni, és Körmöcz-Bánya sz. kir. városnak vendégszerető szives meghívásáért, az egylet nevében köszönetet mondani, az Országos Erdészeti Egyesület 1887-ik évi közgyűlését ezennel megnyitom.

Tisztelt közgyűlés! Azóta, hogy az egyesület 1884-ben Pécsen tartott közgyűlésén, a jelenlegi elnökséget és igazgató választmányt bizalmával megtisztelve megválasztotta, ismét letelt három év, ennek folytán azok megbízatása alapszabályaink értelmében lejárt.

Kötelességemnek tartom tehát, habár ugy az évente tartott közgyűléseinknek, mint az igazgató választmány sűrűn

tartott üléseinek, az egyesület közlönyében közzétett jegyzőkönyveiből az részletesen is kivihető, a három szolgálati évben folytatott egyleti működésünkről összevonva beszámolni.

Az egyesület és annak nevében igazgató választmánya az elmúlt három évben is követte azon irányzatot, melynek az alapszabályokban is kifejezés van adva s a melyet a pécsi közgyűlés alkalmával, bővebben volt szerencsém a közgyűlés helyeslése mellett körvonalozni.

Országos érdekű ügyekben, e három év alatt is törekvésünk volt: azon nagy és nehéz feladatoknak, melyek az erdőtörvényben a hazai erdőgazdaság számára előszabva vannak, lassanként a megoldás felé való vezetettetését az egylet részéről elősegíteni.

Feladatunk e téren ma már inkább csak a véleményadás és ösztönzésből állott, miután azok az eszmék és kezdeményezések, melyeknek megvalósítása érdekében, a megelőző időkben az egyesület oly nagy tevékenységet fejtett volt ki, mint például a községi és közbirtokossági erdők állami kezelésbe való átvétele vagy a hol ez nem lehetséges, a közös erdőtiszt tartás kérdésének megoldása, az alsóbb rendű erdészeti személyzet szakszerű kiképzése, a községek és kisbirtokosoknak az erdőesítési munkálatok teljesítésénél való gyámolítása stb., a közhatóság részéről nemcsak figyelembe részesítették, hanem részben meg is valósították s általában a törvény végrehajtása más tekintetekben is ma már kezd consolidált mederben haladni.

Az első tekintetben aggasztó körülmény, hogy ma sokkal általánosabb a panasz és feljajdulás az erdők pusztítása miatt, mint az erdőtörvény meghozatalát megelőzőleg, higgadt, tárgyilagos ítélő előttt inkább örvendetes jelenség, mert ez nem abból ered, mintha ma több erdőpusztítási és oktalan kezelési eset fordulna elő mint előbb, sőt ellenkezőleg. A ki az erdő

gazdaság terén felmerülő kérdéseket figyelemmel kíséri, jól tudja, hogy mily előnyös változás állott be e téren, ha bár annak nagyobb mérvű eredményei csak évek során fognak szembe tűnni. Ered ez onnan, hogy sokkal általánosabbá lett az érdeklődés az erdők iránt, ma azok is kezdik az erdők nagy fontosságát belátni s azok megóvását követelni, a kik azelőtt teljesen közömbösek voltak iránta; míg alig néhány éve, csak a szakemberek s egy pár erdőkedvelő hallatta panaszát a tudomására jött rablógazdálkodás ellen — ma az összes közönség felemeli szavát.

Ezen örvendetes körülmény legnagyobb biztositéka annak, hogy a törvény nem marad írott malaszt s hogy már-már azon a ponton vagyunk, hogy a nagy közönség, nem a törvény értelmében megrendszabályozott, de a törvény végrehajtója mellett foglal állást.

Ez, reményilem bátorítani és buzdítani fogja azon hatóságokat és közegeket, kikre az ellenőrzés és végrehajtás bizva van. Ma már lehet reményleni, hogy oly vandalismus többé elő nem fordulhat, mint a milyen megtörténtének fájdalom, ma is több helyen szemtanui vagyunk.

Ha bejárjuk Magyarország bércei között a fürdő helyeket, el kell csodálkoznunk, ugy a közvetlen tulajdonosok, mint az ő ellenőrzésükre hivatott közegek és hatóságok rövidlátósága felett, kiknek értetlensége vagy közönye folytán, a természet által legdusabban megáldott vidékeket oda fogja hagyni az üdülni vágyó közönség, mert a hol évekkel ezelőtt a százados fenyvesek éltető levegőjében élt, ma görgeteggel fedett szikla kopárok közt találja magát.

Lehet-e aztán csodálkozni — ha egyebet nem is említve — nem hogy külföldi közönség nem keresi fel a természet legnagyobb szerű szépségével megáldott gyógyintézeteinket, de belföldi közönségünk is odahagyja és külföldre szokik, hová

az ily üdülési helyek legnagyobb mérvben való kellemessé tételével édesgetik.

És vajon nem lesz-e sokkal nagyobb azon vidékekre az ebből eredő kár, mint a mennyi hasznot hajt nekik az erdők pusztítása vagy törvényellenes kezelése.

Megvallom oly nemzetgazdászati és culturalis fontosságot tulajdonítok e kérdésnek, hogy ha azt kellene tapasztalnom, miszerint, vagy abból az okból, hogy a törvény nem nyújt elég eszközt vagy hogy a hatóságok nem kezelik elég buzgalommal ezen ügyet, még továbbra is fordulnának hasonló esetek elő, mint például, hogy többet ne említsek, csak a közelmúltban Tátra-Füred környékén történt, okvetlen szükségesnek tartanám a hazai fürdők környezetét képező erdők megvédése szempontjából újabb törvényhozási intézkedés megtételét.

És ha ebben az erdészeti egyesület részéről eddig kezdeményezés nem történt, oka, mert még mindég azt hisszük, hogy az erdőtörvény helyes alkalmazása által a hatóságok — csak komolyan akarják — a jövőben megadhatják a kellő védelmet ez irányban.

Mert az egyesület nem mulasztotta el az utóbbi időben sem — valahányszor annak szüksége fenforgott — vagy meg volt reá az alkalom, feladatának megfelelni.

Igy midőn a monarchia általános vámtarifájának revíziója szőnyegre került, világosan rámutattunk, s egyes érdekelt körök követeléseivel szemben határozottan körvonaloztuk a hazai erdőbirtokos osztály azon érdekeit, melyek a szomszédos államok vámemelési törekvéseivel szemben a behozatali vámok módosításánál figyelembe veendőek voltak.

Az 1885-ik évi országos kiállítás erdészeti csoportjának fényes és tanulságos sikerét pedig, részünkről is igyekeztünk lehetőleg előmozdítani, az egyesület nevében bemutatva ez alkalommal a magyarországi erdészet, magyar és idegen

nyelvű irodalmának olyan gyűjteményét, melynek egyes termékeiről, megelőzőleg még a szakemberek egy részének sem volt tudomása.

Szakirodalmunk, mely azon rövid idő alatt is, mióta megszületett, előhaladásunk jelentékeny tényezőjévé fejlődött, izmosodott e három év alatt is és mi némi önérzettel mondhatjuk el, hogy szakirodalmunk újabb termékei, a szakminis-terium néhány becses kiadványán kívül, mind közvetlen támogatásunk mellett láttak és látnak napvilágot.

Kiadtunk az utolsó három év alatt egy minden tekintetben irodalmi színvonalon álló nagyobb munkát, Szécsi Zsigmond „Erdőhasználatlan“-át és egy hasznos népszerű könyvet, Illés Nándor m. kir. főerdőtanácsosnak a „Futóhomok megkötése“-ről irt művét.

Ezekre és havonkint megjelenő közlönyünkre, segéd könyvünkre és az erdészeti törvényeket és rendeleteket tartalmazó, évről évre megjelenő füzetekre e 3 év alatt nem kevesebb, mint 20,700 frtot fordítottunk.

Ezen kívül önálló becű munkák megírására rövid három év alatt 600 drb arany pályadíjat tűztünk ki s ebből 200 aranyat két oly munkának (Fekete Lajos „A Tölgy és tenyésztése“, és „Az Erdészeti Földméréstan“ című pályamunkának, melynek szerzője még ismeretlen előttünk) adtunk ki, melyek ha kivánságainkhoz képest kifognak egészíteni, rövid idő alatt szintén sajtó alá kerülhetnek.

Figyelmet fordítottunk reá, és igyekeztünk előmozdítani azok érdekeit, kik életpályául az erdészet szolgálatát választják. És habár az állami erdőtisztviselők és altisztek helyzetének javítása érdekében tett felszólalásaink, takarékoságot parancsoló pénzügyi viszonyaink között rögtön nem is vezethettek eredményre, megnyugtatónkra szolgálhat, hogy az illetők méltányos kivánságainak a legilletékesebb forum előtt

is kifejezést adtunk, azok indokolt voltát kifejtettük. Ma már ismeri azokat a törvényhozás és ez reményt nyújthat az érdekelteknek, hogy helyzetük, midőn a pénzügyi körülmények kedvezőbbre fordulnak, nem fog figyelmen kívül hagyatni.

E mellett az egyesület folytonos gondozása tárgyát képezi, hogy a kötelékéhez tartozó szakemberek és hátrahagyott családai, beálló szükség esetén anyagi segélyben részesülhessenek. Az e végből létrehozott két jótékony alapítványunk kamataiból, néhány elaggott erdőtisztet és számos özvegyet és árvát részesítettünk jelentékeny segélyösszegben. S hogy az erdészeti szaknak is szolgáljunk s annak számára a jó erőket megszerezni segítsük, megalkottuk a múlt évben, egyesületünk 20 éves fenállásának méltó megünneplésül, harmadik jótékony alapítványunkat, a Bedő Albert alapítványt, melynek kamataiból immár két erdőtiszt szegény sorsu kitünő szorgalmu fia élvez a selmeczi erdőakadémián szaktanulmányainak befejezéséig 300—300 frt ösztöndíjat.

Összeszámitva mindezeket, tetemes összegeket fordítottunk tehát az erdészet ügyével összefüggő közhasznu, ép úgy mint humanistikus czélokra, mind a mellett, hogy soha nem tévesztettük szem elől azt, hogy egyesületünk hivatását csak akkor fogja állandóan és zavartalanul betölthetni, ha a kedvező körülmények időszakában rendezett viszonyokat teremtve, oly anyagi erőre tesz szert, mely fennállását és függetlenségét esetleges rossz viszonyok között is biztosítja.

Ez a csálhatatlan igazság vezette egyesületünket a lefolyt három év alatt nem csak folyó szükségleteinek megszabásánál, hanem új székházunk felépítésénél is, mellyel épen három évvel ezelőtt a pécsi közgyűlés bizta meg az igazgató választmányt és a mely ma már teljesen készen áll, úgy hogy örömmel nézhetünk koronás királyunk Ő Felségének ez év őszére kilátásba helyezett legmagasabb látogatása elébe is. Helyisé-

geinkben ugyan, az egyesület helyzetéhez és hivatásához mért berendezés még csak most vehette kezdetét, mind a mellett eddig is több értékes erdészeti gyűjteménynek vetettük meg alapját, megszerezve időközben ezek mellé azt a ritka és becses agancs gyűjteményt is, melyet a mult évi közgyűlés kezdeményezése folytán hazánk egyik leghirnevesebb vadásza, gróf Forgách Károly volt szives (a felállítás tetemes költségeit bőkezűen fedezvén), megőrzés végett egyesületünknek örök időkre átengedni. Legnagyobb és örök időközön át kegyelettel őrizett diszét fogja azonban egyesületünk helyiségeinek képezni Ő cs. és ap. kir. Felségének Első Ferencz József koronás királyunknak életnagyságu képe, melyet a mult évi közgyűlés felhatalmazása alapján avatott kezű művészszel elkészítettünk és nagy gyűlés termünkben fogunk néhány nap mulva végleg elhelyezni.

De szerény nézetem szerint a feladatnak nem csak technikai része oldatott meg kielégítő sikerrel, hanem reménylem, hogy annak pénzügyi oldala is örvendetes eredménnyel fog rövid idő alatt lebonyolittathatni.

Ugyanis midőn ez előtt két évvel az építést megkezdtük, költségeinket a berendezésre szükséges kiadásokon kívül kerek-számban 200,000 frtra irányoztuk elő, fedezetül szolgáló értékeinket s az építés befejezéséig remélhető megtakarításainkat pedig összesen 140,000 frtra számítottuk, úgy hogy a szükségletnek azt a részét, melyet akkori számításaink szerint költsön útján kellett volna fedeznünk, kerek számban 60.000 forinttal kellett számításba vennünk.

Ma a befejezés előtt álló végleszámolás adatai szerint az építésnél felmerült költségek maximalis összege, az egyesületi helyiségek berendezésére fordított összegekkel együtt 203.282 frt 15 kr; ebből pedig tényleg kifizettünk eddig összesen 164.004 frt 25 krt és kifizethetünk még ez évben,

rendelkezésre álló értékeinkből és az év végéig várható bevételeinkből kerekén 25.000 frtot, a hiány tehát, melyet kölcsön útján vagy a mennyiben lehetséges lesz a jövő évi jövedelmeinkből fedezni kell, 13—14 ezer forintot tesz.

Két év alatt tehát készpénz vagyónunk körülbelől 49.000 forinttal gyarapodott; összes vagyon szaporodásunk pedig a pécsi közgyűlés óta eltelt három év alatt még jelentékenyebb volt.

Akkor ugyanis összes vagyónunk 190.887 frt 23 kr-ra rúgott, míg ma mindent összeszámítva, vagyónunk 250.307 frt 10 kr értéket képvisel. Három év alatt tehát jelentékeny szükségleteink, irodalmi kiadásaink s más közczélu áldozataink daczára, nem kevesebb mint 59.419 frttal növekedett egyesületünk anyagi ereje.

E számok nem csak fejlődésre, de elmondhatni virágzásra mutatnak, melyre a régi tagok áldozatkészsége mellett befolyással volt kétségtelenül az érdekelt közönségnek egyesületünk törekvései iránt tanusított fokozódó érdeklődése is. Erre mutat az is, hogy még három év előtt egyesületünk alapító tagjainak száma összesen 702-re a rendes tagoké pedig 688-ra rúgott, mai létszámunk 816 alapító és 897 rendes tag; a szaporodás tehát három év alatt 114 alapító és 209 rendes tag.

Ezekben volt szerencsém T. K. az elmúlt három évi tevékenységünket recapitulálni, s most nincs egyéb hátra mint-hogy magam és az igazgató tanács többi tagjainak nevében, az eddigi bizalomért hálás köszönetünknek kifejezést adva felkérjem a T. Közgyűlést, hogy az új választást elrendelni, illetőleg azt a napirend során végrehajtani méltóztassék.